

Modularni tečaj "ŽIVLJENJSKE VEŠČINE"

Modul 1

Sprejemanje odločitev

Project: SoSocial - Socialization of risk groups through
education

Reference: 2022-2-BG01-KA210-ADU-000095493

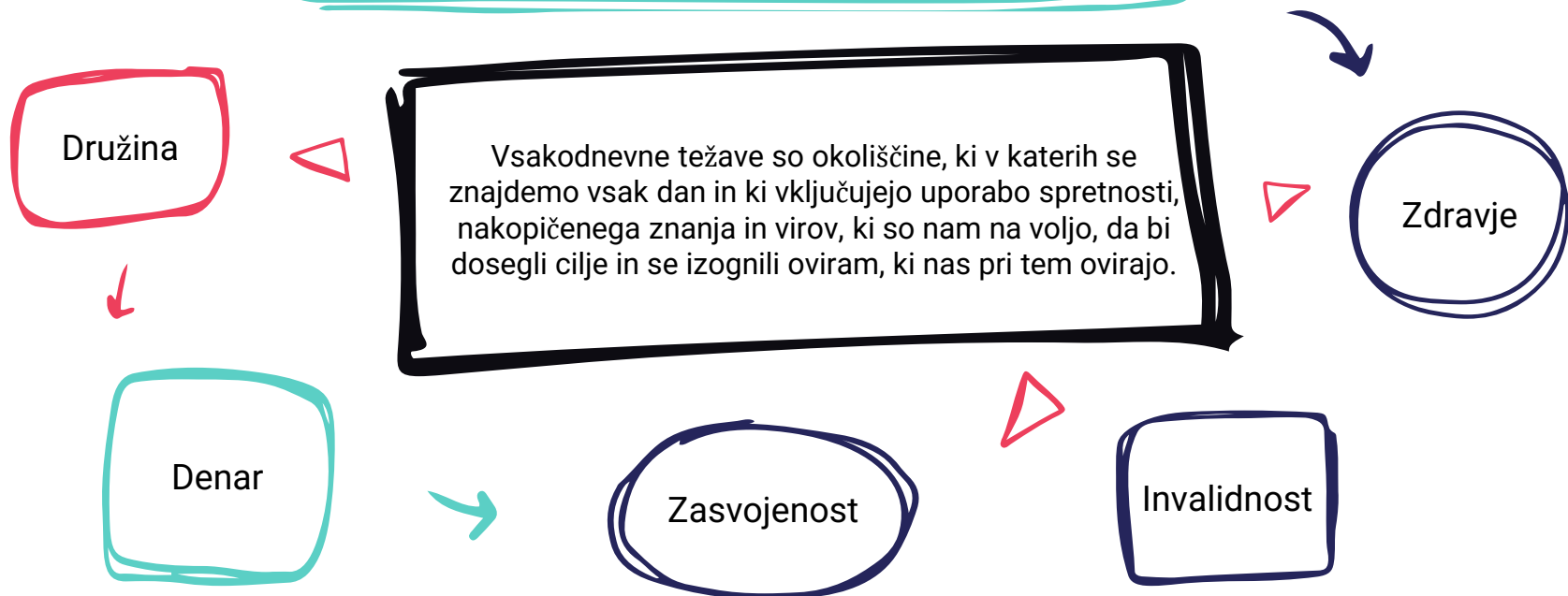

Co-funded by
the European Union

Modul 1 – Sprejemanje odločitev

TEMA 1 – Reševanje problemov

POVEZAVA MED REŠEVANJE PROBLEMOV IN SPREJEMANJEM ODLOČITEV

Težave so lahko tudi priložnosti - omogočajo vam, da na stvari pogledate drugače in da stvari naredite na drugačen način, da MORDA začnete znova.

KAJ je skrivnost uspeha?

Kaj je skrivnost uspeha?

"Sprejemanje pravih odločitev,,

Kako sprejemate pravilne odločitve?

„Na podlagi izkušenj“

"Kako pridobiti izkušnje?"

„S sprejemanje napačnih odločitev"

citat A.P.J. Abdula Kalama, indijski predsednik
(rojen 1931 - umrl 2015)

STRATEGIJA „IDEAL“

Ne glede na to, s kakšnim problemom se soočate, so nekateri koraki temeljni: prepoznati - opredeliti - preučiti
- ukrepati - pogledati

**Prepoznajte
(Identify)**

Prepoznajte
težavo/problem

**Opredelite
(Define)**

Opredelite
problem

**Preučite
(Examine)**

Preučite možne
rešitve

**Ukrepite
(Act)**

Ukrepanje na
podlagi načrta

**Poglejte
(Look)**

Oglejte si
posledice

SPRETNOSTI

IZBOLJŠAJTE SVOJE SPRETNOSTI

Pri reševanju problemov so potrebne analitične spretnosti in kreativnost.

Katera znanja so potrebna, je odvisno od problema in vaše vloge v organizaciji, vendar so pri reševanju problemov ključna naslednja znanja.

SPRETNOSTI ZA REŠEVANJE PROBLEMOV

- Spretnosti analitičnega in kritičnega mišljenja vam pomagajo pri ocenjevanju problema in sprejemanju odločitev.
- Logični in metodični pristop je v nekaterih okoliščinah najboljši: na primer, pri iskanju rešitev praktične ali tehnične narave boste morali uporabiti svoje akademsko ali predmetno znanje.
- V drugih okoliščinah bo treba uporabiti ustvarjalnost ali lateralno razmišljanje, da najdete rešitev problema in nove pristope k reševanju.
- Teh dveh spretnosti nima vsakdo v enaki meri, zato je timsko delo pogosto ključni element pri reševanju problemov.
- Pri iskanju rešitev problemov, ki vključujejo ljudi, so pomembne tudi druge veščine, kot so komunikacija, prepričevanje in pogajanje.

RAZVIJANJE ANALITIČNIH VEŠČIN IN VEŠČIN ZA REŠEVANJE PROBLEMOV

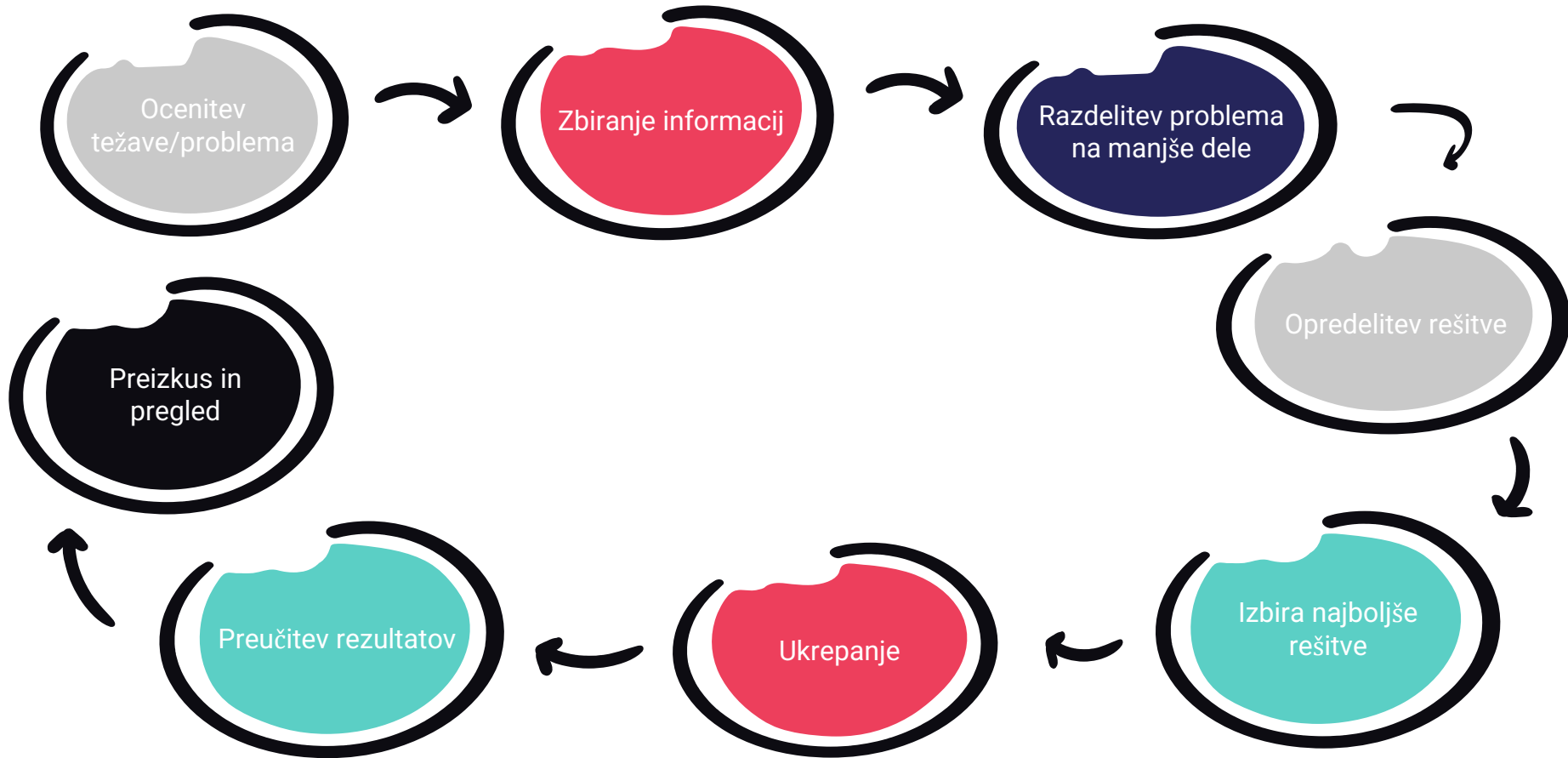
Večino spretnosti za reševanje problemov razvijemo v vsakdanjem življenju in z izkušnjami.

Vendar pa so lahko naslednji interesi in dejavnosti koristni pri doseganju visoke ravni teh spretnosti.

- Miselne igre; kot so križanke, sudoku, šah, bridž, itd;
- Računalniške igre - najboljše med njimi lahko vključujejo strateško načrtovanje, kritično in statistično analiziranje ter ocenjevanje prednosti in slabosti različnih načinov ukrepanja;
- „Praktični“ interesi, kot so programiranje, popravilo računalnika, vzdrževanje avtomobila ali aktivnosti tipa "naredi sam";
- akademski študij: ocenjevanje različnih virov informacij za eseje, načrtovanje in gradnja "mikro zavetišča" kot arhitekturni projekt; priprava laboratorijskega poskusa.

ZA REŠEVANJE PROBLEMOV LAHKO UPORABIMO VEČ STRATEGIJ

OCENJEVANJE PROBLEMA

- Razjasnitev narave problema.
- Oblikovanje vprašanj.
- Sistematično zbiranje informacij.
- Zbiranje in urejanje podatkov.
- Zgoščevanje in povzemanje informacij.
- Opredelitev želenega cilja.

OBVLADOVANJE PROBLEMA

- Učinkovita uporaba zbranih informacij.
- Razčlenitev problema na manjše, lažje obvladljive dele.
- Uporaba tehnik, kot sta možganska nevihta in lateralno razmišljanje, za preučitev možnosti.
- Poglobljena analiza ugotovljenih možnosti.
- Opredelitev korakov, ki jih je mogoče izvesti za dosego ciljev.

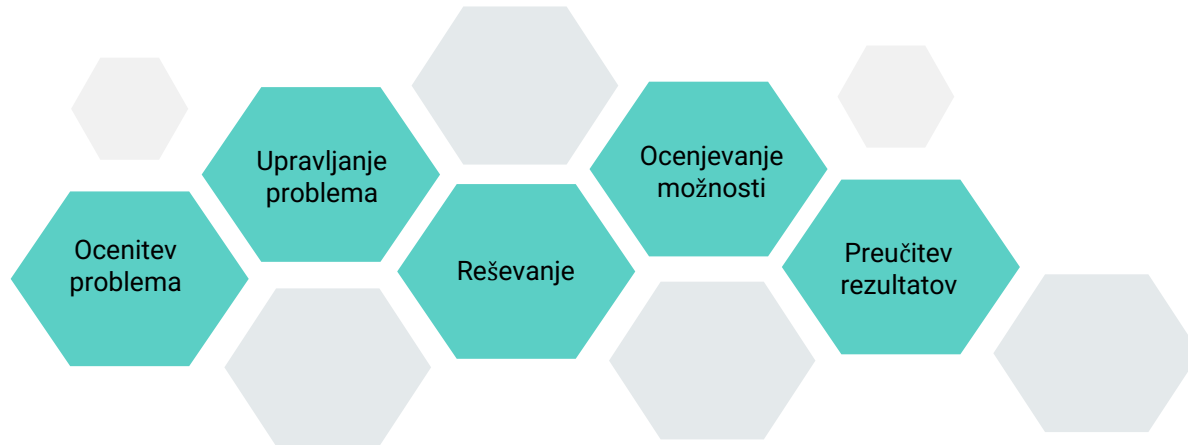
OCENITEV MOŽNOSTI

- Kakšne so prednosti in slabosti različnih možnosti? Iskreno presodimo!
- Ločite ocenjevanje možnosti od izbire možnosti.
- Katera možnost je najboljša, če jo pretehtamo?
- Ali obstaja način, da bi nekaj možnosti "združili" v bolj zadovoljivo rešitev?

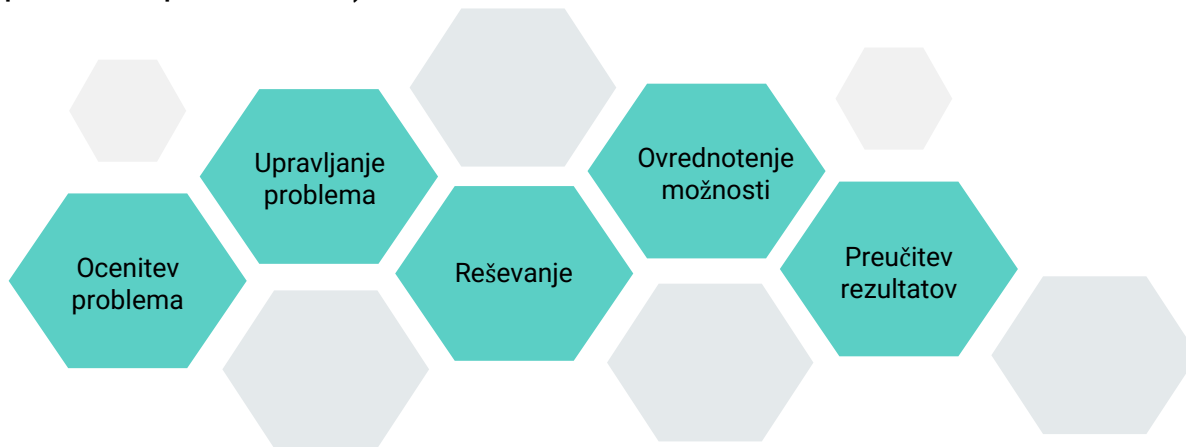
REŠEVANJE PROBLEMA

- Izvajanje ukrepov.
- Zagotavljanje informacij drugim zainteresiranim stranem; razdelitev nalog.
- Spremljanje napredka.

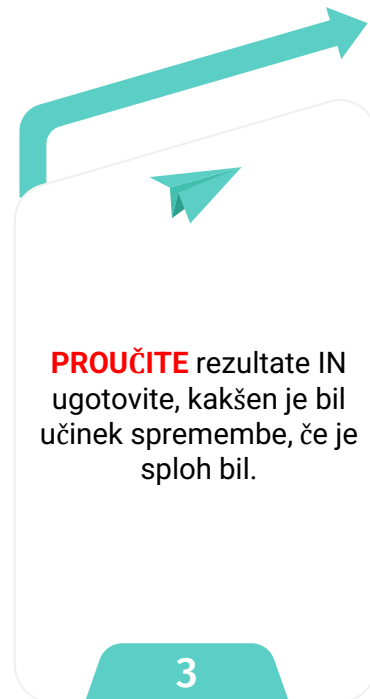
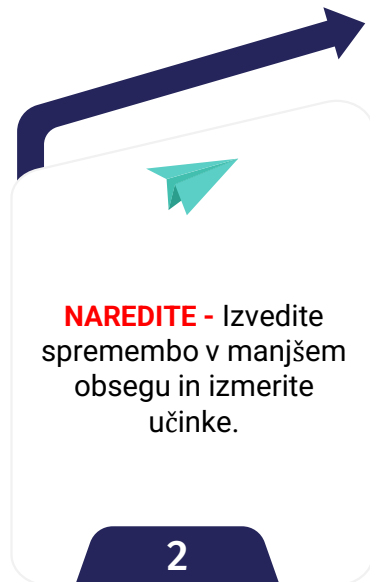
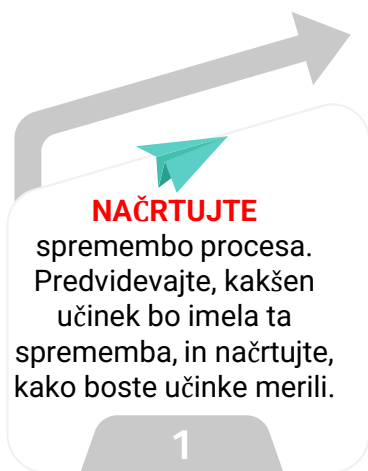
PREUČITEV REZULTATOV, DOGOVOR O UKREPIH V PRIMERU NEPREDVIDENIH DOGODKOV , SPREMLJANJE

- Spremljanje učinkov izvedenih ukrepov.
- Pregled problema in postopka reševanja problema, da se izognemo podobnim situacijam v prihodnosti.
- Pogoji se lahko spremenijo. Sklenite dogovore o ravnanju v primeru nepredvidenih dogodkov.
- Kako boste spremljali izvsjsnje načrta?
- Ustvarite priložnosti za oceno dogovorov in njihovega izvajanja ("Poskusimo na ta način tri mesece in potem to preverimo.").

Demingov cikel ali cikel PDSA

PDSA (**Plan-Do-Study-Act**) je ponavljajoči se štiristopenjski model reševanja problemov, ki se uporablja za izboljšanje procesa ali izvajanje sprememb. Pri uporabi cikla PDSA je pomembno, da v ukrepanje vključite notranje in zunanje udeležence. Ti lahko zagotovijo povratne informacije o tem, kaj deluje in kaj ne.

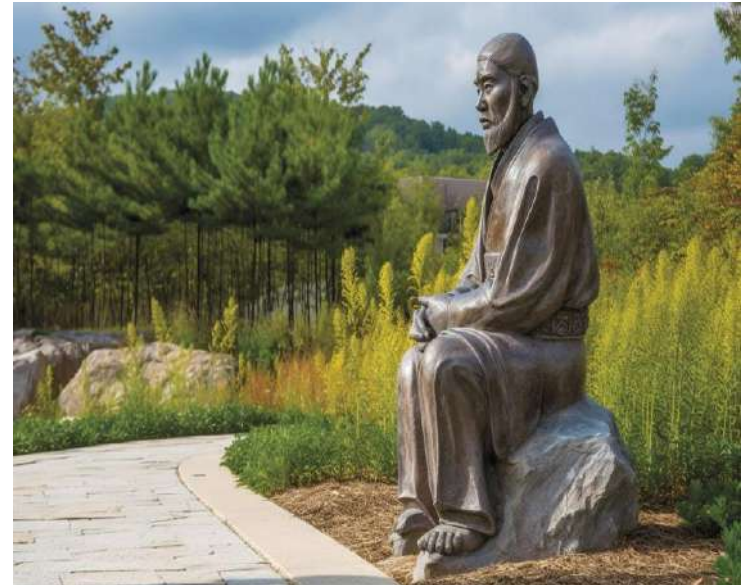
Modul 1 - Sprejemanje odločitev

TEMA 2 - Kritično in kreativno mišljenje

**"Učenje brez razmišljanja je izgubljeno
delo."**

Konfucij

Opredelitev kritičnega mišljenja

Kritično mišljenje je oblika presojanja, zlasti namenskega in razmišljujošega presojanja.

S kritičnim mišljenjem sprejemamo odločitve ali pa rešujemo problem, presojamo, kaj verjeti ali kaj storiti, vendar to počnemo na preišljen način.

Proces kritičnega mišljenja vključuje pridobivanje informacij in njihovo vrednotenje, da pridemo do dobro utemeljenega sklepa ali odgovora.

Kritično razmišljanje

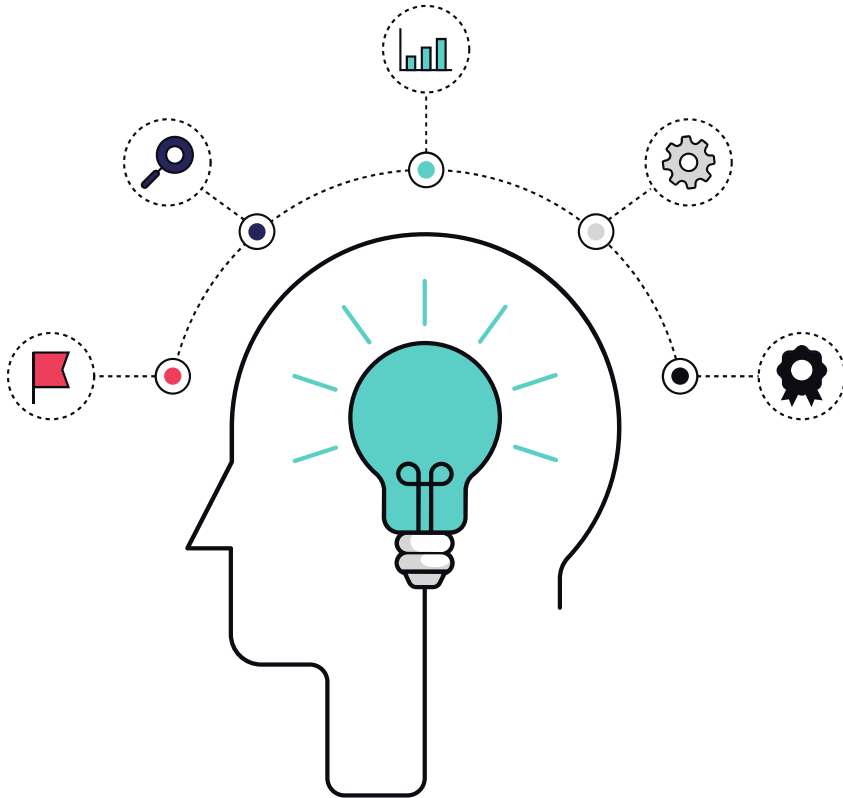

Zakaj uporabljati kritično mišljenje?

Kritično mišljenje je pomembno, ker omogoča analizo, vrednotenje, razlago in spremembe v našem mišljenju ter s tem zmanjšuje tveganje, da bi razmišljali ali delovali na podlagi napačnih predpostavk.

Vendar se tudi ob uporabi veščin kritičnega mišljenja lahko zgodijo napake zaradi naše osredotočenosti nase, omejenosti na naše okolje ali zaradi pomanjkanja informacij. Poleg tega vedno obstaja možnost nenamerne človeške napake.

Načela kritičnega mišljenja

➤ **Bodite skeptični**

➤ **Preučite pomene
pojmov, predpostavke**

➤ **Ne poenostavljajte in
ne posplošujte
preveč**

➤ **Bodite previdni pri
sklepanju**

➤ **Razmislite o
alternativnih razlagah**

Katerih pet ključnih vprašanj je treba zastaviti

Obstaja 5 ključnih vprašanj, ki si jih morate zastaviti, ko razmišljate o problemu:

Kaj je to, kar naj bi sprejel kot dejstvo ali verjel?

Ali so na voljo dokazi, ki podpirajo to trditev?

Kateri dokazi bi mi pomagali oceniti drugačno možnost?

Kateri zaključki so najbolj smiselni?

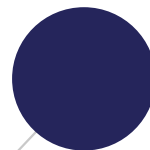
Ali je mogoče dokaze razlagati drugače?

Ključni koncepti kritičnega mišljenja

Diagramiranje argumentov

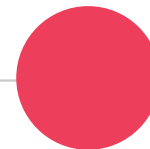
Dejstva in mnenja

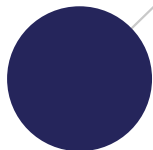
Zmote

Retorične zvijače

Logični argumenti

Jezik in kritično mišljenje

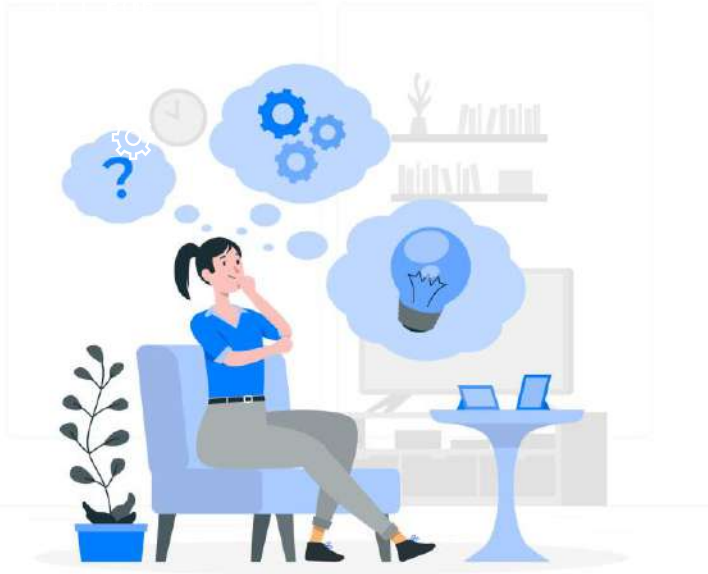
USTVARJALNO RAZMIŠLJANJE JE ...

Ustvarjalno razmišljanje pomeni ...

- ✓ Izvirno razmišljanje
- ✓ Združevanje idej, ki še niso bile združene

"Težav, s katerimi se soočamo, ne moremo rešiti na isti ravni razmišljanja, na kateri smo bili, ko smo jih ustvarili.,,

Albert Einstein

Tehnike za SPODBUJANJE USTVARJALNOSTI se lahko razlikujejo glede na vašo ...

... **Strokovno znanje**

Najbolj očitne ideje so pogosto najpomembnejše in žal tudi tiste, ki se jih najbolj ne zavedamo.

... **Kreativno razmišljanje**

... **Motivacijo**

Motivacija za kreativnost:

- Zunanja - izražanje novih idej drugim
- Notranja - razmišljanje o novih idejah

TEHNIKE ZA SPODBUJANJE USTVARJALNOSTI

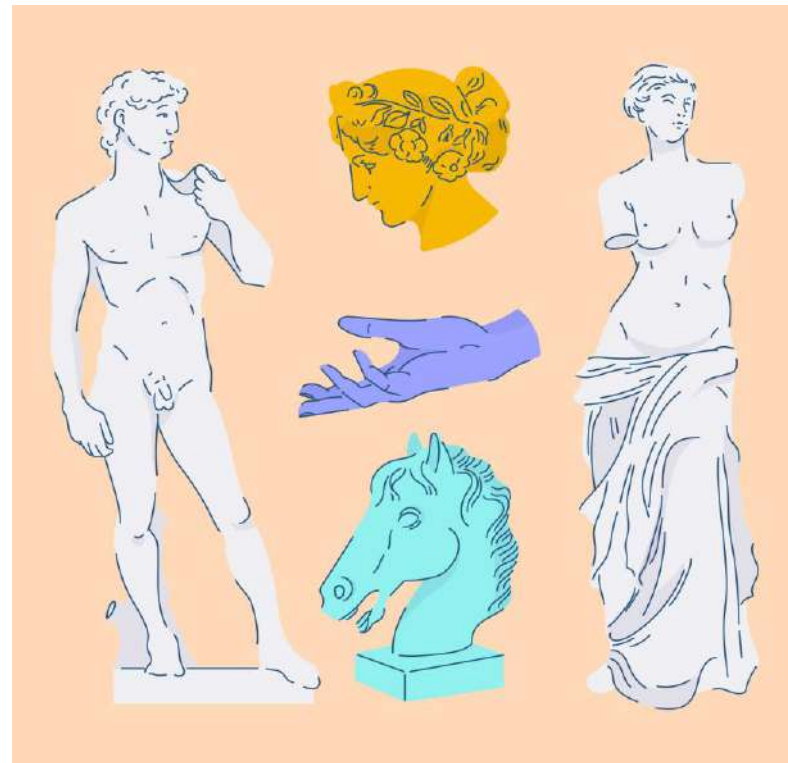
Tehnike za spodbujanje ustvarjalnosti, ki se jih lahko naučite in izvajate:

- ✓ **Možganska nevihta** - klasična kreativna metoda za skupine ljudi, ki se zberejo, da bi rešili težavo ali si zamislili rešitev.
- ✓ **Kartiranje misli** - hierarhična razčlenitev in raziskovanje.
- ✓ **Odsotnostno razmišljanje** - razmišljanje o tem, o čemer ne razmišljamo.
- ✓ **Navajanje atributov** - navajanje atributov stvari in njihovo preizkušanje.
- ✓ **Vizionarstvo** - ustvarjanje motivacijskega pogleda na prihodnost.
- ✓ **Želje** - izražanje idej kot želja za razširitev razmišljanja.

Ustvarjalno razmišljanje je lahko tudi:

- Nekonvencionalno
- Brez zavor
- Nagnjeno k tveganju
- Nagnjeno k iskanju vedno novih vzorcev in novih kombinacije
- Iznajdljivo
- Izjemno radovedeno
- Zagnano
- Vizionarsko - Michelangelo je pogledal velik kos marmorja in se odločil, da bo "odlomil vse, kar ni David".
- Močno intuitivno
- Precej individualistično (na žalost ...)

Veščine razmišljanja v povzetku ...

- **Kritično razmišljanje** je sposobnost sistematične analize in razlage informacij. Kritično mišljenje je zelo odgovorno za vplivanje in prepoznavanje vedenja, ki vodi do slabo uravnoteženega življenja.
- **Ustavrjalno mišljenje** je nov način gledanja ali delovanja, za katerega so značilne štiri komponente - pretočnost (ustvarjanje nove ideje), prožnost (enostavno spreminjanje perspektive), izvirnost (snovanje nečesa novega) in elaboracija (nadgrajevanje idej drugih).
- **Sprejemanje odločitev** nam pomaga konstruktivno obravnavati odločitve o našem življenju. Ljudi uči, kako se odločati o svojih dejanjih glede na zdravo oceno različnih možnosti in kakšne učinke bodo te različne odločitve verjetno imele.
- **Reševanje problemov** nam pomaga pri konstruktivnem ravnanju v življenju. Pomembni problemi, ki ostanejo nerešeni, lahko povzročijo duševni stres in spremljajoče telesne obremenitve.

Informacije za projekt SoSocial:

Facebook: Project: SoSocial - Socialization of risk groups through education

www.sosocial-project.eu

email: sosocial-project@abv.bg

**Co-funded by
the European Union**

This project has been funded with support from the European Commission – application number 2022-2-BG01-KA210-ADU-000095493. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

KVIZ O ŽIVLJENJSKIH SPRETNOSTIH: MODUL 1:

1 Katera trditev velja za reševanja problemov?

A- Reševanje težav vključuje tako analitične kot kreativne veščine.

B- Reševanje problema običajno zahteva sodelovanje vseh zainteresiranih strain.

C- V nekaterih primerih je treba uporabiti kreativnost ali lateralno razmišljanje, da bi prišli do zamisli za rešitev problema in našli nove pristope.

D- Spretnosti kot so komunikacija, prepričevanje in pogajanje, so pomembne pri iskanju rešitev za težave, ki vključujejo ljudi.

2 Razvoj analitičnih sposobnosti in sposobnosti reševanja problemov lahko vključuje različne vrste dejavnosti, kot so:

A- Pogovori z drugimi ljudmi, ki so vpleteni v problem.

B- Miselne igre, kot so križanke, sudoku, šah, bridž itd.

C-Vrednotenje različnih virov informacij za eseje.

KVIZ O ŽIVLJENJSKIH SPRETNOSTIH: MODUL 1:

3 Katera faza ni vključena v proces "reševanja problema"?

- A- Preučite rezultat
- B- Vrednotenje problema
- C- Vrednotenje pridobljenih informacij
- D- Ovrednotenje različnih možnosti
- E- Rešitev problema

4 Zakaj običajno uporabljamo kritično mišljenje?

- A- Samo kritično mišljenje lahko reši zapletene probleme.
- B- Kritično mišljenje je pomembno, ker omogoča analizo, vrednotenje, razlago in prestrukturiranje našega mišljenja ter s tem zmanjšuje tveganje, da bi delovali na podlagi napačne predpostavke ali razmišljali z njo.

KVIZ O ŽIVLJENJSKIH SPRETNOSTIH: MODUL 1:

5 Tehnike za spodbujanje ustvarjalnosti, ki se jih lahko naučite in izvajate:

- A- Pozorno poslušanje, zbiranje informacij, pregled podatkov, sprejemanje odločitev
- B- zbiranje podatkov, reševanje problemov, preverjanje rešitev
- C- Viharjenje možganov, miselno kartiranje, razmišljanje o odsotnosti, poslušanje atributov, vizionarstvo, želje

6 Kaj ni načelo kritičnega mišljenja

- A- Ne bodite skeptični
- B - Bodite previdni pri sklepanju
- C- Upoštevajte alternativne razlage

Rešitve kviza modula 1:

1 – B, C, D

2 - B

3 – A, B, D, E

4 – A, B

5 - C

6 – B, C